

Täysistunto

Torstai 15.10.2015 klo 16.00—18.20

2.4. Suullinen kysymys turvapaikanhakijoiden palauttamisesta (Stefan Wallin r)

Suullinen kysymys SKT 35/2015 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Stefan Wallin.

Keskustelu

16.43 **Stefan Wallin r:** Arvoisa puhemies! Finlands regering stöder kommissionens förslag till EU:s gemensamma lista om så kallade säkra ursprungsländer.

Luetteloon esitetään yhteensä seitsemän maata: Albania, Bosnia ja Hertsegovina, Kosovo, Makedonia, Montenegro, Serbia ja myös Turkki. Näitä maita pidettäisiin siis turvapaikkahakemuksia käsiteltäessä turvallisina alkuperämaina, jolloin niiden kansalaisten hakemukset voitaisiin käsitellä nopeammin.

Yksi tällä listalla olevista maista on siis Turkki. On erittäin vaikea nähdä, että Turkin ihmisoikeustilanne olisi viime aikoina parantunut niin paljon, että sitä voitaisiin automaattisesti pitää turvallisena lähtömaana. Myös Suomen ulkopolitiikan kannalta hallituksen linja herättää nyt kysymyksiä. Hallituksen kannasta voi saada sen käsityksen, että Suomen kanta Turkin ihmisoikeustilanteeseen on muuttunut. Turkin ihmisoikeustilannehan on esimerkiksi ollut yksi suurimmista ongelmista neuvotteluissa Turkin mahdollisesta EU-jäsenyydestä. Tästä aiheesta keskustellaan tänään Eurooppa-neuvoston illallisilla, ja kysyn nyt ulkoministeriltä: Ettekö näe Turkin mukanaoloa tällä listalla laisinkaan ongelmallisena? Miten arvioitte Turkin ihmisoikeustilannetta ja kurdien asemaa? Onko Suomen virallinen kanta nyt se, että Turkin ihmisoikeustilanne on kaikilta osin hyvä, ja eroavatko Suomen ja esimerkiksi Ruotsin arviot tältä osin?

16.45 **Ulkoasiainministeri Timo Soini** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Aivan ensiksi: hallituksen maahanmuuttopolitiikka lähtee siitä, että niihin maihin, jotka ovat turvallisia, voidaan palauttaa — tämä on se peruslähtökohta.

Sitten mitä tulee Turkkiin: Turkki on EU-hakijamaa, samalla lailla kuin nämä muutkin, ja hallituksen kanta on se, että ei voi olla pyrkimässä Euroopan unioniin, hakijamaana, jos ei ole määriteltävissä turvalliseksi. Ja jos Turkki ei olisi turvallinen maa, niin miten siellä turvassa sitten olisi 1—2 miljoonaa syyrialaista pakolaista? Ei mitenkään. Totta kai Turkin hallitus on myös kovakourainen, mutta siellä on esimerkiksi PKK:n terroria ja nyt pommi- räjäytyksiä, mahdollisesti Isilin tekemiä. Se maa tarvitsee meidän tukeamme, se tarvitsee yhteistoimintaa, ja sillä lailla, että Turkki pidetään prosessissa mukana, meillä on dialogi ja vaikutusmahdollisuus sitten keskustella Turkin kanssa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 51/2015 vp

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan.

16.46 **Stefan Wallin r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysymyshän on siitä, että Turkin ihmisoikeustilanne on nimenomaan ollut yksi suurimmista ongelmista neuvotteluissa Turkin mahdollisesta EU-jäsenyydestä, eli tämä ongelma on olemassa, muuten nämä neuvottelut olisivat edenneet jo kauan sitten suotuisaan suuntaan. Kysyn ministeri Soinilta — ja olisi ehkä kiinnostavaa myös näin valtavan pakolaiskriisin keskellä kuulla vähän laajemminkin: miten hallitus arvioi yksittäisten maiden turvallisuutta nimenomaan turvapaikanhakijoiden kannalta?

16.46 **Ulkoasiainministeri Timo Soini** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Turkki on aivan ydinalueita tämän suuren pakolais- ja maahanmuuttokriisin hallinnassa, ja tässä tarvitaan myös yhteistyötä. Puhuin Venäjän ulkoministeri Sergei Lavrovin kanssa, ja totesimme yhdessä, että laaja-alainen kansainvälinen yhteistyö, joka nimenomaan tähtää konfliktiin ratkaisuun Syyriassa, konfliktiin ratkaisuun Irakissa, on se tapa, jolla tähän vaikutetaan kaikista voimallisimmin.

Sitten mitä tulee turvallisiin maihin — aivan kuin sanoitte, Bosnia ja Hertsegovina, Albania, muut tämän tällaiset: Kyllä meidän täytyy uskaltaa sanoa, että nämä maat ovat turvallisia maita, joihin voidaan ihmisiä palauttaa ja joiden kansalaiset ovat taloudellisia siirtolaisia tai tulevat tänne töihin, mutta heillä ei voi olla pakolaisstatusta, koska nämä maat ovat turvallisia maita, joissa on kyllä alempi elintaso kuin meillä mutta (Puhemies: Aika!) joissa ei ole hengenvaaraa. Sen takia hallitus ajaa tätä linjaa.

16.48 **Krista Kiuru sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä haluaisin kysyä, kun tästä hallituksen politiikasta myöskään maahanmuuttokeskusteluissa ei ota selvää, että kumpaa linjaa ajatte. Minusta on oivallista huomata, että nämä kriisit, jotka maailmalla ovat, tekevät nyt valtavan ison joukkovirran myöskin Eurooppaan, ja minusta näitä kriisejä pitäisi pyrkiä myöskin suomalaisvoimin ratkaisemaan, ja nyt kun katsomme teidän politiikkaanne, niin kova pettymys on se, että sanoista ei ole siirrytty tekoihin. Se on aika iso juttu, että kaikilla tasoilla näitä tekoja ei tunnu syntyvän, ja sen takia minusta oli hienoa se, että te, pääministerin sijainen Soini, juuri sanoitte, että tähän Syyrian kriisiin pitäisi jollakin tavalla puuttua. Mutta kehitysmäärärahoissa tai myöskään näissä kriisinratkaisurahoissa tämä linja ei näy, ja sen takia minusta meidän pitäisi pystyä, ennen kuin meille syntyy pakolaisvirtoja, ratkaisemaan omalta osaltamme mukanaolo näiden kriisien ratkaisussa. Ja minusta me olemme nyt selityksen velkaa, koska minulla on esimerkiksi tuolla lehterillä kokonainen bussilastillinen (Puhemies koputtaa) Harjavallasta, missä on pakolaiskeskus ja paljon syyrialaisia pakolaisia. Minusta olisi tärkeätä, että kertoisitte, miksi me emme voi myös näitä kriisejä...

Puhemies Maria Lohela: Edustaja Kiuru, kysymys.

...hoitaa lähtömaassa.

16.49 **Ulkoasiainministeri Timo Soini** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomi ajaa kokonaisvaltaista ratkaisua tähän. Hallituksen toimenpiteet tehoavat, ja se on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 51/2015 vp

aivan selvä, että ne eivät synny käden käänteessä. Mutta nyt jo on tehty uusi arvio Suomeen tulevasta pakolaisvirrasta. Se laski voimakkaasti: aikaisempi ennuste oli 50 000, nyt se on runsaat 30 000. Nämä tarvitsevat kaikki toimenpiteet, turvalliset maat, neuvottelut, ja olen itse käynyt neuvotteluja palauttamissopimuksesta Irakin ulkoministerin kanssa.

Ja sitten: Kyllä hallitus on kaavailemassa lisäbudjettia nimenomaan paikan päällä auttamiseen, koska se on paljon tehokkaampaa, se on paljon inhimillisempää ja sillä me vältämme ihmissalakuljettajien iljettävät asiat, joissa ihmiset jopa tukehtuvat rekkakontteihin. Emme me tällaista voi olla edistämässä, että me tämmöistä rikollista toimintaa suosimme sillä tavalla, että me ummistamme silmät tällaiselta rikolliselta toiminnalta. Meidän täytyy ne pistää (Puhemies koputtaa) katki ja resursoida siellä Jordaniassa, Syyriassa ja Libanossa näitä asioita paremmin.

16.50 Pertti Salolainen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oletteko, ministeri Soini, kanssani samaa mieltä siitä, että on hieman harhauttavaa puhua vain turvallisista maista? Meidän pitäisi puhua turvallisista alueista, joita on myöskin näissä maissa. Jos me puhumme vain maista, niin silloin me suljemme pois aika paljon mahdollisuuksia palauttaa esimerkiksi niitä henkilöitä, jotka tällä hetkellä ovat oikeudettomasti Suomessa.

16.51 Ulkoasiainministeri Timo Soini (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ulkoasiainvaliokunnan varapuheenjohtaja Salolainen totesi jälleen ytimen, niin kuin hänellä on tapana ollut hyvin tiivistää. Siihen ei mennyt edes koko minuuttia. Juuri tästä on kysymys. Somalimaassa, Irakissa, monessa maassa on turvallisia alueita, jotka pitäisi voida luokitella sellaisiksi alueiksi, että kun sieltä on tullut, niin voidaan myös sinne palauttaa. Tämä on järkevää, mutta myös inhimillistä.

Kysymyksen käsittely päättyi.